

81 İL 160 İLÇEDE MESLEKİ YETERLİLİĞİ TABANA YAYIYORUZ

Ahmet Saygın BABAN

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
Sektörler ve Girişimcilik
Dairesi Başkanı

13 Mayıs 2014 tarihinde Manisa'nın Soma ilçesinde Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en çok can kaybı ile sonuçlanan iş ve madencilik kazası olarak kayıtlara geçen "Soma Faciası", ardından inşaatlarda peş peşe meydana gelen iş kazaları, iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri başta olmak üzere bir dizi sert tedbir alınmasını gerekli kılmıştır. İş kazaları münferiden ve detaylı olarak irdelendiğinde, etkilenen çalışan grubunun genellikle düşük nitelik isteyen meslek gruplarında ve işin gerektirdiği mesleki bilgi ve beceriye uygun eğitime sahip olmayan çalışanlar olduğu göze çarpmaktadır.

Gerek iş kazalarının önlenmesi gerekse uygun işe uygun kişilerin görevlendirilmesi ihtiyacından hareketle 2006 yılında kurulan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın ilgili kuruluşu olan Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) ulusal yeterlilik sistemini kurmak ve işletmek amacıyla görevlendirilmiştir.

“

İş kazaları münferiden ve detaylı olarak irdelendiğinde, etkilenen çalışan grubunun genellikle düşük nitelik isteyen meslek gruplarında ve işin gerektirdiği mesleki bilgi ve beceriye uygun eğitime sahip olmayan çalışanlar olduğu göze çarpmaktadır.

”

MYK

MYK, mesleklerin standartlarının Avrupa Birliği ile uyumlu olarak hazırlanarak yayımlanması ve hazırlanmış olan bu dokümanlara göre kişilerin bağımsız ve tarafsız kuruluşlar tarafından belgelendirilmesi amacıyla kurumsal yapılanmasını hızla tamamlamıştır.

Böylece ilgili sektörleri temsil etme kabiliyetine sahip kurum ve kuruluşlarla ulusal meslek standardı ve ulusal yeterlilik hazırlama iş birliği protokolü imzalanarak mesleklerin gerektirdiği bilgi, beceri ve yetkinliklerin sektör tarafından belirlenmesine imkân tanımaktadır.

Bu yönüyle MYK kamu ve özel sektörü bir araya getiren örnek bir yönetim mekanizması haline gelmiştir. Geliştirilen ulusal meslek standartları ve yeterlilikler işçi ve işveren temsilcilerinin ağırlıkta olduğu MYK Sektör Komiteleri tarafından doğrulandıktan sonra yürürlüğe girmektedir. Haziran 2023 itibarıyla 900 ulusal meslek standardı ve 648 ulusal yeterlilik yayınlanmıştır.

Özel sektörün ülkemizdeki mesleki üst kuruluşu ve tek yasal temsilcisi olan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), MYK tarafından oluşturulan 27 Sektör Komitesinin tamamında yer alarak, ulusal meslek standardı ile ulusal yeterliliklerin geliştirilmesine ve güncellenmesine katkı sağlamaktadır.

İşte yayımlanan meslek standartları ve yeterlilikler, esasında iş dünyasının ihtiyaç duyduğu bağımsız ve tarafsız "Ölçme ve Değerlendirme" sürecinin temelini oluşturmakta, sınav ve belgelendirme süreci de hazırlanmış olan ulusal yeterliliklere göre yürütülmektedir.

MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi, bir işi yürütmek için alınması gereken "ehliyet"tir

Makalenin başında da vurgulandığı üzere iş kazalarının önlenmesi adına mevcut İş Sağlığı ve Güvenliği önlemleriyle uyumlu olarak uygulanabilecek en etkili yöntem, doğru işte doğru kişinin görevlendirilmesidir. MYK tarafından kurulan "Ulusal Yeterlilik Sistemi" de tehlikeli ve çok tehlikeli meslek gruplarında çalışanların, işin gerektirdiği bilgi, beceri ve donanımına sahip olup olmadığını değerlendirmek ve de-

MYK tarafından kurulan “Ulusal Yeterlilik Sistemi” de tehlikeli ve çok tehlikeli meslek gruplarında çalışanların, işin gerektirdiği bilgi, beceri ve donanımına sahip olup olmadığını değerlendirmek ve değerlendirme sonucunda başarılı olanları belgelendirmek üzere kurulmuştur.

ğerlendirme sonucunda başarılı olanları belgelendirmek üzere kurulmuştur.

MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi olarak adlandırdığımız bu belge, değerlendirme/sınav sonucunda yazılı/teorik ve uygulamalı/performans sınavlarını başarıyla tamamlayan kişilere verilmektedir. MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi'ni bu yönüyle bir işi yürütmek için alınması gereken ehliyet olarak adlandırabiliriz.

İşte mesleki yeterlilik belgesi bu ihtiyaca cevap vermek üzere, 2015 yılında bazı tehlikeli ve çok tehlikeli meslek gruplarında zorunlu hale gelmiştir.

Halihazırda 204 meslekte, mesleki yeterlilik belgesinin alınması zorunludur.

TOBB MEYBEM 81 il 160 ilçede MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi hizmeti sunmaktadır

Ulusal yeterliliklere göre sınav ve belgelendirme faaliyetlerini yürütmek amacıyla TOBB

MEYBEM Mesleki Yeterlilik ve Belgelendirme Merkezleri A.Ş. 2015 yılında Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından akredite edilmiş ve MYK tarafından yetkilendirilmiştir.

Kurulduğu günden bu yana tüm Türkiye'de tehlikeli ve çok tehlikeli sektörler başta olmak üzere toplam 71 meslekte ölçme, değerlendirme ve belgelendirme faaliyetlerine devam etmektedir.

TOBB MEYBEM A.Ş, ülkemiz genelinde hizmet sunabilmek amacıyla 38'i meslek lisesi, 1'i üniversite, 19'u Oda ve Borsalar olmak üzere toplamda 40 ilde 58 sabit sınav merkezine ve belli bölgelerde gezici sınav merkezlerine sahiptir. TOBB MEYBEM, MYK tarafından yetkilendirilen 310 belgelendirme kuruluşundan biri olsa da, 81 ilde hizmet verebilen tek belgelendirme kuruluşu olarak en fazla kişiye MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi hizmeti sunan kuruluş olarak faaliyetlerine devam etmektedir.

Çok kısa bir süre önce 100 bininci belge TOBB Başkanımız Sn M. Rifat Hisarcıkıloğlu ve TOBB

MEYBEM Yönetim Kurulu Başkanı Sn. Ender Yorgancılar'ın katılımıyla törenle takdim edildi.

Üye ve çalışanlarının mesleki eğitim ve gelişimlerine önem veren ülkemizin öncü odalarından Eskişehir Ticaret Odası da 2016 yılından itibaren TOBB MEYBEM kanalıyla inşaat, makine, emlak ve ikinci el motorlu kara taşıtları ticareti başta olmak üzere birçok alanda sınav ve belgelendirme faaliyetlerini üyelerine sunmaya devam etmektedir.

Eskişehir ve çevre illerde mesleki yeterlilik bilincinin gelişmesine öncülük eden Eskişehir Ticaret Odası yine önemli bir ilke imza atarak ETO METSEM'i kurmuş ve madencilik sektörüne hizmet veren ilk belgelendirme kuruluşu olmuştur.

Türkiye'nin dört bir yanında sınav ve belgelendirme hizmeti vererek madencilik sektörüne damgasını vuran Ticaret Odamız yine bir ilke imza atarak, madencilik sektöründe çalışanların daha kolay ve güvenli ortamda sınava katılmalarını sağlamak amacıyla tasarladığı simü-

latör ile Türkiye'de ilk kez simülasyonla sınav yapan belgelendirme kuruluşu olmuştur.

Yürüttüğü birçok projeye iline ve bölgesine ilkleri yaşatan Eskişehir Ticaret Odası, madencilik sektöründe iş kazalarının önlenmesi adına önemli bir girişim başlatarak ülkeye örnek olmuştur.

Yeşil ve Dijital Dönüşümü esas alan kapsamlı bir dönüşüm bizi bekliyor

Önümüzde dijital ve yeşil dönüşümü içeren yeni bir dönem var. Avrupa Yeşil Mutabakatı süreciyle hızlanan iklim değişikliğiyle mücadele süreci ve web4.0 ile hızlanan dijital dönüşüm süreci, insan kaynağının yeni bilgi ve becerilerle donanmasını gerektiriyor.

Mesleklerin neredeyse çoğu değişecek, yeni meslekler ortaya çıkarken geleneksel meslekler ortadan kaybolacak. İş sağlığı ve güvenliği kuralları değişirken, bilgi, beceri ve yetkinlikler yeniden tanımlanıyor.

Bir örnek vermek gerekirse ülkelerin çoğu yeşil dönüşüm sürecinde fosil yakıtlara dayalı enerji üretimini kısıtlamaya çalışıyor. Bu süreç örneğin kömür madenlerinde çalışan işgücünün, yeniden beceri kazandırma gibi (reskill) yöntemlerle farklı iş alanlarına yönlendirilmesini gerektirecek.

Dolayısıyla mevcut ve gelecek işgücümüzün bu dinamiklere göre hazırlanması gerekiyor. Beceri dönüşümünü tetikleyecek bir eğitim programının tasarlanması, önceliğin ise yeşil ve dijital beceriler kazandırılmaya verilmesi son derece önemli olacak.

İşte MYK tarafından bugüne kadar yayımlanmış ulusal meslek standartları ve yeterlilikler ve kurulan ulusal yeterlilik sisteminin, dijital ve yeşil dönüşümü dikkate alan bakış açısıyla revize edilmesi önümüzdeki dönemin en öncelikli konusu olacak.